

Острожна Г. М., студентка,
Інститут підготовки кадрів для органів прокуратури України,
Національний юридичний університет ім. Я. Мудрого, м. Харків
Науковий керівник: Гізімчук С. В., к.ю.н., доцент

РОЗМЕЖУВАННЯ ПОНЯТЬ «БЛОКУВАННЯ ТРАНСПОРТНИХ КОМУНІКАЦІЙ» ТА «СУТТЄВЕ ПОРУШЕННЯ РОБОТИ ТРАНСПОРТУ» ПРИ КВАЛІФІКАЦІЇ ЗЛОЧИНІВ

У наш час трапляються непоодинокі випадки неправильної кваліфікації злочинів, що, безперечно, перешкоджає нормальному здійсненню правосуддя та підриває авторитет держави. Певним чином такі помилки зумовлені подібністю понять, що використані законодавцем при визначенні окремих складів злочинів, зокрема, передбачених у ст. 279 «Блокування транспортних комунікацій, а також захоплення транспортного підприємства» та ст. 293 «Групове порушення громадського порядку» КК України.

Статтею 279 КК передбачено відповідальність за дії у виді блокування транспортних комунікацій шляхом влаштування перешкод, відключення енергопостачання чи іншим способом (ч. 1), а також захоплення вокзалу, аеродрому, порту, станції або іншого транспортного підприємства, установи або організації (ч. 2). Натомість ст. 293 КК встановлено відповідальність за організацію та активну участь у групових діях, що призвели до наслідків у виді грубого порушення громадського порядку або суттєвого порушення роботи транспорту, підприємства, установи чи організації. При цьому під суттєвим порушенням роботи транспорту, підприємства, установи чи організації необхідно розуміти істотні негативні зміни чи повне припинення на певний час функціонування будь-якого виду транспорту (залізничного, водного, повітряного, метрополітену та інших видів міського транспорту), підприємства, установи чи організації, а саме: дезорганізація їх роботи, суттєве порушення графіка роботи, зрив чи зупинка на значний проміжок часу виробничого чи технологічного процесу, нормальної роботи установи, організації або навчального заклад. Таким чином видається актуальним відмежування дій що блокують транспортні комунікації від наслідків такого ж блокування у формі суттєвого порушення роботи транспорту.

Варто звернути увагу, що названим складам злочинів притаманна низка відмінностей.

1. Для злочину, передбаченого ст. 279 КК, є більш типовою одна дія, відносно нетривала у часі, що полягає в облаштуванні фізичної перешкоди на транспортній комунікації. Натомість для злочину, передбаченого ст. 293 КК, вона виражається у організації відповідних

групових триваючих дій або в активній участі у вчиненні таких дій і лише під час їх вчинення виникає та існує перешкода руху транспорту. Таким чином, обидва склади злочини передбачають дії, спрямовані на завдання істотної шкоди цінностям, що поставлені під охорону Кримінального закону, але визначаються відмінностями у змісті.

2. Також можна зазначити і те, що для діяння, передбаченого ст. 293 КК, порушення роботи транспорту є лише одним із альтернативних наслідків, натомість у складі злочину, передбаченому ст. 279 КК, дії характеризують одразу і саме діяння, і наслідок, тобто саме досягнення зазначеного становища ставить за мету зловмисник.

3. Якщо при груповому порушенні громадського порядку дії, які його утворюють, призводять до грубого порушення громадського порядку або суттєвого порушення роботи транспорту, підприємства, установи чи організації, то при блокуванні транспортних комунікацій, перш за все, створюється загроза для життя людей чи настання інших тяжких наслідків. При цьому закінченими обидва злочини слід вважати з моменту настання зазначених наслідків.

4. Таким чином, при кваліфікації вчиненого діяння у даному випадку необхідно звернути увагу на дії, що передували порушенню роботи транспорту: чи мало місце першопочатково порушення громадського порядку або відбувалося безпосередньо блокування руху транспортних комунікацій.

Отже, для вдалого розмежування діянь, передбачених ст. 279 та ст. 293 КК України, варто приділити особливу увагу об'єктивній стороні цих злочинів.

Література

1. Мисливий В. Кримінальна відповідальність за пошкодження шляхів сполучення і транспортних засобів / В. Мисливий // Правознавець Придніпров'я. – 2007. – № 2. – С. 16.

2. Пикуров Н. Отграничение состава дорожно-транспортного преступления от смежных составов преступления / Н. Пикуров // Уголовное право. – 2009. – № 5. – С. 61-66.